

KIRJOITUSKILPAILU

Kemijärvi 150-vuotta

Kirjoittajana nimimerkki ”Mansikkatyttö”

MASIKKAPAIKKA

Soittimesta kuuluu Kemijärvi-valssi: ”Katson mä virtaan, eloni pirtaan....

Kemijärvellä Asusteentalon kulmauksessa kankainen koju pöytineen. Kojun yläpuolella kankaaseen painettu teksti JORDCUBBAR STAWBERRYES MANSIKOITA. Kojun sisällä minä, alle kaksikymppinen myyjä mansikkalaatikoiden, mittojen ja kassalippaan kanssa. Elettiin vuotta 1971.

Tarina alkoi, kun ystäväni Pirkko kysyi olisinko kiinnostunut lähtemään Lappiin myymään hänen lisämelaisen tuttunsa mansikoita Kemijärvelle.

En ollut koskaan käynyt pohjoisessa, vaikka mieleni oli tehnyt jo lapsesta saakka. Olin halukas lähtemään. Järjestin asiat ja tästä kaikesta olin innoissani.

Mansikkaisäntäni oli majoittanut minut Karppisen matkustajakotiin. Talo oli iso vanha rakennus katujen kulmauksessa keskellä kauppala. Piha oli aika suuri, marjapensaita, kukkia, perunamaa ja vihannestarha. Pihassa oli myös kellarirakennus. Siellä oli tarvittaessa hyvä säilyttää mansikoita. Sisällä talossa aisti vanhan tunnelman. Hämärää, hieman tunkkainen ilma, vanhoja huonekaluja, viherkasveja ja mattoja. Tumma, pienellä pöydällä oleva radio soitti hiljaa tauotonta äänilevy musiikkia.

Käytävän varrella olivat majoitushuoneet ja yhteinen vessa pienellä altaalla varustettuna. Itse wc-laite oli vanhanmallinen, ylähuuhtelusäiliöllä oleva äänekäs kapistus. Huuhtelu tapahtui narusta vetämällä ja tuloksena oli kolia kolia klank ja Niagaran putous.

Talon emäntä oli komea ja miellyttävä nainen. Hänellä oli minulle tuntematon tukkamuoti. Nutturapallukka, joka tavallisesti on niskassa, olikin hänellä otsalla. Hän oli aina tekemässä jotain ollen käsistään kätevä ja taitava ihminen. Juttelimme usein pitkiäkin aikoja. Joskus kävin hänen asioillaan vastapäisessä Centrumin tavaratalossa. Silloin tällöin hän kutsui luokseen kahville herkuttelemaan.

Huoneeni oli vaatimatonta ja pieni. Kalusteena heteka, tuoli, pieni pöytä ja komero. Eipä huoneen pienen haitannut minua. Enhän käynyt siellä kuin nukkumassa.

Lähellä oli Rengas-baari, jossa kävin aamupalalla ja joskus syömässä. Aamupalan jälkeen työntelin kärryillä mansikkalaatikot kellarista kojulle, jossa ensimmäiset mansikanostajat jo odottivat. Olin saanut ohjeet miten mansikoita myydään: ”Pidä mitta kallellaan ja pane varovasti mansikat siihen. Mene vähemmän.” En noudattanut neuvoa, sillä se oli minusta epärehellistä.

Mansikoiden loputtua vein tyhjät laatikot kärryillä Karppiselle ja kiirehdin läheiselle Hietaniemen upealle uimarannalle. Tämä oli varmaan yksi Suomen upeimmista uimarannoista sijaiten keskellä kauppala Pöylijärven rannalla. Hiekkarantaa tosi pitkästi ja rannalla tosi suuria vanhoja mäntyjä. Uimakopit olivat kauniita pyöreitä rakennelmia. Tunnelma oli kuin ulkomailla olisi ollut.

Karppisen lähellä oli vanha hautausmaa kiviainan takana. Siellä tykkäsin kävellä, kuunnella lintujen laulua ja katsella vanhoja hautakiviä – rauhoittua. Hautausmaan toisessa päässä oli kaksikymmentä vuotta aikaisemmin valmistunut kirkko. Saksalaiset olivat polttaneet suuren puisen ristikirkon joutuessaan vetäytymään Kemijärveltä sodaksi Suomen kanssa muuttuneen

tilanteen johdosta. Onneksi vanha kaunis kellotapuli oli säästynyt tuholta sijaiten nykyisen kirkon lähellä, sankarihautausmaan takana. Kirkon lähituntumassa virtasi Suomen suurin joki, Kemijoki. Se oli valjastettu monen voimalaitoksen voimin tuottamaan sähköä varsinkin teollisuuden tarpeisiin. Enpä tuosta ymmärtänyt paljoakaan. Ihailin ja ihmettelin joen yli rakennettua tosi pitkää rautatiesiltaa, jota pitkin junat, autot ja ihmiset kulkivat. Sillalta avautuivat upeat maisemat. Etelän suuntaan lukuisat vaarat reunustivat taivaanrantaan kuvastuen illalla tyynellä säällä järven peilikirkaasta pinnasta. Pohjoisen suunnalla Pyhätunturi erottui jyhkeänä pienempien vaarojen keskeltä. Vesillä liikkui erilaisia veneitä. Taisipa joukossa olla purjevenekin. Rautatiesillalta itään päin katsoessa avautui esteetön näkymä Kemijärven sellutehtaalle. Sen pitkistä piipusta nouseva vankka savuhöyry viesti tehtaan olevan täydessä toiminnassa. Sopivan tuulen myötä kauppalaan tuli ”rahan haju.” Tästä hajusta kysyessäni minulle kerrottiin tehtaan tuovan vaurautta ja toimeentuloa koko seutukunnalle. Tähän nähden haju oli pieni haitta.

Mieleeni jäi erityisesti sodan tuhoilta säästyneen kellotapulいた lisäksi kaksi kaunista puutaloa. Ne olivat VPK:n talo ja Railaston kaupparakennus henkien menneen ajan tunnelmaa.

Ihmettelin vaurauden ja palveluiden runsautta. Oli isoja, hienoja autoja ja lukuisia erikoisliikkeitä. Kaikki tarpeellinen löytyi läheltä eikä tarvinnut lähteä hakemaan muualta. Itse kolusin vaate- ja kenkäkaupat sekä kultasepäliikkeet naiselliseen tyyliini. Kirjakauppa oli jatkuvan mielenkiintoni käyntikohde.

Nuorisomuoti oli ehtinyt tänne asti, eikä ulkomuoto poikennut etelän nuorista millään lailla. Pojilla oli pitkähköet hiukset, joillakin jopa minivogue kiharoineen. Samantyylliset vaatteet tytöillä ja pojilla. Se taisi olla sitä unisex-mallia se. Pojat ajoivat autoillaan tietyn nimistä rallia iltaisin ympäri kauppalan keskustaa ja tytöt kävelivät kuulostellen lähteäkkös mukaan. Tutustuin nuorisoon ja uusi tyttö otettiin kivasti vastaan ja Kestikerroksen terassilla vietettiin usein vapaa-aikaa. Taisinpa olla mukana yksissä kotihipoissakin.

Minua kutsuttiin useaan paikkaan syömään laiha kun olin. Rankisen Annan luona ollessani kutsuttuna söimme muusia ja käristystä. Jälkiruokana oli jäätelöä ja lakkoja tai hilloja niin kuin täällä sanotaan. Otin lusikallisen jäätelön päälle ja Anna ihmetteli enkö tykkää hilloista. Sanoin etten raskinut ottaa enempää. Siihen Anna sanoi keränneensä monta sankollista hilloja ja lusikoi reilusti lisää hilloja jäätelöannokseni päälle. Taas oli ihmettelemistä kerrakseen.

Mansikoiden myynti sujui hyvin ja huolto myöskin pelasi. Kojua vastapäätä oli Naapukka-niminen baari. Usein joku ystävällinen ihminen kävi hakemassa minulle kahvia. Enhän voinut myyntikojua jättää ja lähteä kahville.

Oli tulossa suuri valtakunnallinen tapahtuma paikkakunnalle. Pohjoismaiden suurin maatalousnäyttely nimeltään ”Kehittyvä Kemijärvi” pidettiin elokuun 7 – 8 päivinä Isokylällä, muutaman kilometrin päässä kauppalasta. Isokylä oli kaunis, vauraanoloinen jo vuosisatoja asuttu kylä. Suuria maalaistaloja, koulu, kauppa ja nuorisoseuran suuri, hirsinen talo mäen päällä. Upea Kalkonniemi hiekkarantoineen ja hiekkatörmineen kuin piste koko komeuden yllä.

Tapahtuma oli laajalla alueella. Näytteillä oli eläimiä, koneita ja kaikkea maatalouteen liittyvää ja muutakin kiinnostavaa. Väkeä oli runsaasti ja mansikoiden myynti oli tosi ripeää. Mansikkaisännän rouva oli tullut kaveriksi ja se helpotti paljon. Myynti alkoi aamuvarhaisella jatkuen yömyöhään saakka, koska nuorisoseuran talolla oli tanssit ohjelmaan liittyen. Taidettiinpa myyjääkin hakea tangolle, mutta työ ja huvitukset erikseen.

Loppuyöksi minulle oli varattuna yösija läheisestä isosta maalaistalosta. Pyysin saattajaksi jo tutuksi tullutta kaveria ja menimme taloon. Ulko-ovi oli auki ja menimme sisälle isoon pirttiin. Kohta tuli isäntä alushoususillaan ihmettelemään mitä ääntä pirtistä kuului. Minä siitä kysymään luvattua yösijaa. Väärä talo! Siihen aikaan ulko-ovia ei välttämättä pidetty lukittuina yöllä. Seuraava talo olikin se oikea. Olipas etelän tyttö taas ihmeissään. Aamun tullen talon emäntä tarjosi kahvit ja pientä purtavaa. Siitäpä sitten läksin jatkamaan mansikoiden myyntiä.

Mansikka-aika loppui mielestäni ihan liian nopeasti. Oli kotiinlähdön aika. Sain Karppisen Kaijalta hänen itsensä valmistaman paperikukkakimpun. Toinen muisto oli kaulakoru jonka sain eräältä ystävältä. Molemmat muistot ovat vieläkin tallella viidenkymmenen vuoden jälkeen. Samoin ovat muistoissani tallella ne lukuisat eri-ikäiset kivat ihmiset, joita sain palvella nuorena mansikkatyttönä kauniina kesänä kauniissa kauppalassa.

Kemijärvi olit todellinen mansikkapaikka!

....muistojen helmi sä oot.